

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi

Judecători – Liliana Catan, Nicolae Clima, Ion Vîlcov, Dumitru Mardari

Cu participarea:

Procurorului - Nicolai Suvac

Avocatului - Vladimir Cevdari

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuraturade nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic și avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului Cîrlig Andrei, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 20 decembrie 2010 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27iunie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Cîrlig Andrei Alexei, născut la 22octombrie 1981, originar din or. Bender, locuitor din s. Chircăiești, r-nul Căușeni.

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 08septembrie2010- 20decembrie 2010;
- instanța de apel: 09februarie 2011- 02martie 2011;
- instanța derekurs16noiembrie 2011-21februarie2012;
- instanța de apel: 26 martie 2012- 19 iunie 2012;
- instanța de recurs: 15 noiembrie 2012-29 ianuarie 2013;
- instanța de apel: 14 martie 2013- 27 iunie 2013;
- instanța de recurs: 29 octombrie 2013- 25martie 2014;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 20 decembrie 2010 procesul penal privind învinuirea lui Cîrlig Andrei de săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 149 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că:

„Cîrlig Andrei, la 27.12.2009, în jurul orei 19.00, a venit în ospeție la vecinul său, Sandu Anatolie, din s. Chircăiești, r-nul Căușeni, avînd cu sine o sticlă de vin. Ambii, împreună cu Grecu A. și Untu I., au servit vin. Între Cîrlig Andrei și Sandu Anatolie, care erau în stare de ebrietate alcoolică, s-a iscat o ceartă, care s-a soldat cu bătaie. Aplicîndu-și lovituri reciproc cu pumnii în regiunea feței, Sandu Anatolie, care nu avea un picior, a căzut jos de pe pat. În urma căderii a obținut leziuni corporale în zona cutiei toracice, în rezultatul cărora a decedat.

În ședința de judecată, inculpatul a declarat că :între el și Sandu A. s-a iscat o bătaie. El i-a aplicat lui Sandu A., care nu avea un picior și se afla în pat, mai multe lovituri în regiunea feței. Sandu A. și-a făcut vînt să-l lovească, dînsul pentru a evita lovitura, s-a ferit, iar Sandu A. aflat pe patul înalt, a căzut jos. În timpul căderii el s-a lovit cu pieptul de masa aflată lîngă pat.

Martorul Greco Alexei a declarat că Cîrlig A. i-a aplicat cîteva lovituri lui Sandu A. În rezultatul unei lovituri, Sandu A. a căzut jos, iar Cîrlig A. a plecat acasă. Noaptea Sandu A. a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 13,,D” din 18.01.2010, decesul lui Sandu Anatolie a survenit în rezultatul vătămărilor corporale grave, sub formă de traumă provocată de un obiect bont a cutiei toracice, cu fracturarea corpului stern și a vertebrelor 2-6 pe stînga și dreapta, contuzie a inimii cu hemoragie în pereșelul de înaintea pericard și puncte mici de hemoragie în miocard, la fel contuzie a plămînilor cu hemoragie în pleura pulmonară, leziuni corporale grave, soldate cu decesul victimei. Ținînd cont de faptul că, cet. Sandu A. îi lipsește piciorul stîng, a 3-a parte de la femur, este posibil ca vătămările să fi fost provocate în urma căderii corpului propriu pe o suprafață nedreaptă tare, cu o deosebită mișcare rapidă.

Ținînd cont de faptul că, lui Sandu A. îi lipsea un picior, era în stare de ebrietate, fiind în imposibilitate să-și mențină echilibrul, inculpatul putea și trebuia să prevadă căderea acestuia din pat, lovirea de masa aflată la 0,38 m. de la pat și urmarea unor consecințe nefavorabile pentru Sandu A.

Instanța de judecată constată în acțiunile inculpatului elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută de art. 149 al. (1) CP, lipsirea de viață din imprudență.

În ședința de judecată succesorul părții vătămate Sandu E. a solicitat încetarea procesului penal, motivîndu - și cerința prin restituirea daunei de către inculpat, lipsa oricărei pretenții de natură materială sau morală față de acesta, cît și faptul împăcării lor”.

2.1. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura raionului Căușeni, L. Agapie care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Cîrlig A. să fie condamnat conform învinuirii înaintate, în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Apelantul a invocat că instanța de judecată eronat a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine intenția acestuia de a provoca victimei vătămări grave, periculoase pentru viață, aplicîndu-i multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, profitînd de starea de neputință a acestuia condiționată de un handicap.

Mai mult, instanța de judecată a încetat procesul penal pe motivul împăcării părților, dar nu a ținut cont de faptul că împăcarea este personală și ca urmare, de acest drept nu poate să dispună succesorul părții vătămate.

3. Potrivit deciziei Curții de Apel Bender din 02 martie 2011, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit căreia , Cîrlig Andrei a fost condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, începînd din 02 martie 2011.

Instanța de apel a reținut că probele administrate dovedesc integral vina inculpatului în provocarea vătămării intenționate grave a integrității corporale, care au provocat decesul victimei, și acțiunile lui se încadrează în prevederile alin. (4) a art.151 Cod penal.

4. Avocatul Dumitru Pălărie a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a specificat că decizia instanței de apel este fondată pe dubii și presupuneri.

5. Conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 februarie 2012, recursul a fost admis și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. Instanța de recurs a relevat că modalitatea de motivare a soluției pe cauza dată, fără a audia inculpatul, martorii și fără a cerceta probele, denotă faptul că instanța de apel a pronunțat o soluție care conține o eroare de drept, deoarece o motivare a soluției trebuie să rezulte și dintr-o administrare legală a probelor, în special atunci când se pronunță o nouă hotărâre după regula primei instanțe.

Instanța de apel nu a efectuat o verificare suplimentară și nemijlocită a ansamblului probator administrat în cauză, ci s-a limitat doar la reaprecierea probelor anexate.

6. Prin decizia Curții de Apel Bender din 19 iunie 2012, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia Cîrlig Andrei a fost condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, începînd cu 19 iunie 2012, deducîndu-se durata arestului preventiv de la 02 martie 2011 pînă la 19 iunie 2012.

6.2. Instanța de apel a constatat că: *„în sarcina inculpatului s-a reținut că dînsul, la 27.12.2009, la ora 19.00, aflîndu-se în casa părții vătămate Sandu Anatolie din s. Chircăiești, r-nul Căușeni, unde împreună cu ultimul întrebuința băuturi alcoolice, în urma unei certii, care s-a transformat în bătaie, aplicîndu-și lovituri reciproc cu mîinile în regiunea capului, Sandu Anatol a căzut jos din pat, obținînd leziuni corporale în zona cutiei toracice în urma cărora ultimul a decedat”*.

Instanța de fond greșit a ajuns la concluzia că, Cîrlig Andrei a săvîrșit lipsirea de viață din imprudență.

Instanța de fond a constatat cu certitudine și aceasta s-a confirmat și în ședința instanței de apel, că inculpatul Cîrlig Andrei, profitînd de vîrsta și starea de invaliditate a părții vătămate, a săvîrșit asupra acestuia vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

Acțiunile inculpatului demonstrează, că el a săvîrșit vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, profitînd de starea de neputință a victimei.

Analizînd în ședința de judecată probele acumulate, instanța de apel a considerat dovedită integral vina inculpatului în săvîrșirea vătămării intenționate grave a integrității corporale, care a provocat decesul victimei A.Sandu, iar acțiunile lui se încadrează în prevederile alin (4) a art.151Cod Penal.

7. Avocatul Cevdari Vladimir a declarat recurs ordinar în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că la baza deciziei de condamnare au fost puse probe necercetate în ședința de judecată, încălcîndu-se prevederile art. 419 Cod de procedură penală, adică cauza nu a fost rejudecată potrivit regulilor generale.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2013 a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul V. Cevdari în interesele condamnatului Cîrlig A. și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

În motivarea deciziei instanța de recurs a menționat, că instanța de apel, rejudecînd cauza potrivit regulilor generale și încadrînd acțiunile acestuia în baza art. 151 alin. (4) Cod

penal, nu a constatat fapta săvârșită de inculpat în raport cu elementele constitutive ale acestei norme penale, cât și în raport cu circumstanțele indicate în rechizitoriu.

Instanța de apel eronat în partea descriptivă a deciziei contestate a indicat că:

“Instanța de fond a constatat cu certitudine... că inculpatul, profitând de vârsta și starea de invaliditate a părții vătămate, a săvârșit asupra acestuia vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei”.

Asemenea circumstanțe lipsesc în descriptivul sentinței, dat fiind că instanța de fond a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal și a dispus încetarea procesului penal (*pct. 1 și 3 din prezenta decizie*).

Instanța de apel a ignorat stipulările normelor art. 101 alin. (1), 414 alin. (1), 336 alin. (3) pct. 6), 8), 24 alin. (3), 384 alin. (4), 419 Cod de procedură penală, deoarece, în procesul verbal al ședinței de judecată (f.d. 233), nu a consemnat probele de la f.d. 14, 70, și „materialele cauzei penale”, la care se referă în descriptivul deciziei sale, pe care își întemeiază soluția adoptată și nu a analizat și apreciat fiecare probă separat, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Deci, instanța de apel nu a asigurat accesul părților în egală măsură la verificarea tuturor probelor în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, și-a întemeiat concluziile sale pe probele cercetate de către prima instanță dar fără a le verifica în ședința de judecată, acestea nefiind reflectate în procesul verbal al ședinței de judecată.

Instanța de recurs a respins și argumentul recurentului referitor la faptul că: *„inculpatul a fost pus sub învinuire peste termenul de 3 luni la 05 august 2010 (f.d.102), procurorul încălcând astfel prevederile art.63, 230, 287 din Codul de procedură penală, fără a emite ordonanțe de scoatere și de reluare a urmăririi penale și fără a efectua careva acțiuni de urmărire penală pentru acumularea probelor privind vinovăția lui, și nelegal i-a înaintat învinuirea”*, deoarece potrivit procesului-verbal din 05 august 2010, de prezentare învinuitului și apărătorului său a materialelor de urmărire penală, după luarea cunoștinței de materialele urmăririi penale, ultimii nu au invocat încălcarea prevederilor art. 63, 230 și 287 Cod de procedură penală (*f.d. 108, 109*).

Prin urmare, recursul fiind neîntemeiat în partea nominalizată, deoarece avocatul și condamnatul nu au abordat nulitatea actelor procedurale, presupuse a fi viciate juridic, în termenul prevăzut de lege, adică la terminarea urmăririi penale, ei au pierdut dreptul să conteste aceste acte ulterior, adică în instanțele de judecată, prezumându-se că inculpatul și apărătorul său au acceptat modul în care s-a desfășurat respectivul proces penal, iar instanța de apel, potrivit art. 251 Cod de procedură penală, nu a avut temei și suport legal pentru a invoca din oficiu chestiunile abordate.

Instanța de recurs a conchis că, instanța de apel nu a judecat apelul procurorului în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărîre, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 iunie 2013 a fost admis apelul declarat de procurorul Procuraturii raionului Căușeni din 20 decembrie 2010, a fost casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre prin care Cîrlig A. a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform prevederilor art. 90 Cod penal a fost suspendată executarea pedepsei pe un termen de probă de 5 ani.

9.1. În argumentarea soluției, Instanța de apel, audiind părțile, examinând materialele dosarului penal, a conchis că, că acțiunile lui Cîrlig Andrei au fost legal încadrate de către instanța de fond în prevederile art. 149 alin. (1) Cod penal, adică a comis lipsirea de viață din imprudență.

Efectuînd o verificare suplimentară și nemijlocită a ansamblului probator administrat în cauză, instanța de apel a constatat, că instanța de fond, la emiterea sentinței, just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, stabilind, că Cîrlig Andrei, la 27.12.2009, în jurul orelor 19.00, a venit în ospeție la vecinul său Sandu Anatolie, din s. Chircăiești, r-nul Căușeni, avînd cu sine o sticlă de vin. Ambii, împreună cu Grecu A. și Untu I., au servit vin. Între Cîrlig Andrei și Sandu Anatolie, care erau în stare de ebrietate alcoolică, s-a iscat o ceartă, care s-a soldat cu bătaie. Aplicîndu-și lovituri reciproc cu pumnii în regiunea feței, Sandu Anatolie, care nu avea un picior, a căzut jos de pe pat. În urma căderii a obținut leziuni corporale în regiunea cutiei toracice, în rezultatul cărora a decedat.

Concluzia menționată mai sus reieșind din probele administrate legal în cadrul ședinței instanței de fond și a instanței de apel și anume: declarațiile inculpatului Cîrlig Andrei; declarațiile martorului Grecu Alexei; declarațiile martorului Untu Iulia; raportului de expertiză medico-legală nr. 13"D" din 18.01.2010 potrivit căruia *decesul victimei Sandu Anatolie a survenit în rezultatul vătămărilor corporale grave sub formă de traumă provocată de un obiect bont a cutiei toracice cu fracturarea corpului stern și a coastelor 2-6 pe stînga și dreapta, contuzie a inimii cu hemoragie în peretele de înaintea pericard și puncte mici de hemoragie în miocard, la fel contuzie a plămînilor cu hemoragie în pleura pulmonară, leziuni corporale, soldate cu decesul victimei. Ținînd cont de faptul, că cet. Sandu A. îi lipsește piciorul stîng, a treia parte din femur, este posibil, că aceste vătămări puteau să se formeze de la căderea corpului propriu pe o suprafață nedreaptă, tare, cu o deosebită mișcare rapidă, (f.d.70-71); raportului de examinare medico-legală nr. 499 din 28.12.2009, potrivit căruia, *Cîrlig A. avea leziuni corporale în regiunea feței care se atribuie vătămărilor fără cauzare de prejudiciu sănătății, fapt, ce confirmă declarațiile lui A.Cîrlig, că dînsul și Sandu A. și-au cauzat lovituri reciproc; procesul-verbal de cercetare la fața locului (f.d.6), potrivit căruia pe pereții odăii s-au depistat o mulțime de pete asemănătoare cu sîngele.**

Astfel, instanța de apel, reieșind din declarațiile martorilor oculari ai cazului, care nu comunică despre faptul, că anume Cîrlig A. i-a cauzat leziunile corporale date, iar actul de expertiză medico - legală nr. 13"D" din 18.01.2010 nu constată cu certitudine modalitatea de formare a leziunilor corporale descrise, consideră, că vinovăția lui Cîrlig Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal nu a fost dovedită, deoarece probe, ce ar confirma cu certitudine existența în acțiunile inculpatului a intenției de vătămare gravă a integrității corporale ale lui Sandu A. nu au fost prezentate.

Totodată, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia despre vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal - *lipsirea de viață din imprudență*, deoarece, aplicîndu-i lovitură, Cîrlig A. putea și trebuia să prevadă căderea lui Sandu A. la un nivel mai jos din poziția în care se afla și urmarea unor consecințe nefavorabile pentru ultimul, în circumstanțe cînd lui Sandu A., îi lipsește un picior, era în stare de ebrietate, fiind în imposibilitate de a-și menține echilibrul.

Instanța de apel a constatat, că instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 109 alin. (1) Cod penal, dispunînd încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea

inculpatului cu succesul părții vătămate Sandu Elena, care a solicitat încetarea procesului penal, motivându-se prin faptul, că inculpatul i-a restituit dauna, nu are careva pretenții de ordin material și moral față de acesta, s-a împăcat cu inculpatul.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond nu a ținut cont de faptul, că împăcarea părților este personală, și ca urmare, de acest drept nu poate dispune succesul părții vătămate.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-77 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, căința sinceră, prezența a doi copii minori în familia inculpatului, pe care-i are la întreținere, săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, a recuperat prejudiciul material părții vătămate, la locul de trai se caracterizează pozitiv, de faptul, că inculpatul, anterior, a fost condamnat pentru infracțiune similară.

Având în vedere circumstanțele menționate și scopul corectării inculpatului, precum și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, instanța de apel considerat necesară aplicarea în privința inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare, fără privarea ultimului de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, acordându-i o șansă de a se corecta.

10. Ne fiind de acord cu hotărârile menționate, procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, C. Scutelnic, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 iunie 2013 și sentinței Judecătoria Căușeni din 20 decembrie 2010 solicitând casarea acestor, rejudecarea cauzei și remiterea ei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că instanțele de judecată, nemotivat au admis versiunea expusă de către inculpatul Cîrlig Andrei Alexei și au respins învinuirea adusă ultimului, prin aprecierea critică a învinuirii formulate și a probelor administrate de către acuzarea de stat și anume aprecierea eronată a:

-raportului de expertiză medico - legală nr. 13 (d) din 03.03.2010 (f.d. 70); a raportului examinare medicolegală nr. 499 (f.d. 11) la Sandu A. s-au depistat o multitudine de leziuni corporale jupă cum urmează: trauma cutiei toracice cu fractura corpului stern și a vertebrelor 2-6 pe stînga și dreapta, contuzie a inimii cu hemoragie în peretelui de înaintea de pericard și puncte mici de hemoragie în miocard, contuzia plămînilor cu hemoragie în pleura pulmonară, leziuni ce se califică ca grave, periculoase pentru viață și care au dus la decesul ultimului; araportului de examinare medico - legală nr. 13 (d) din 03.03.2012 a lui Sandu A.(d. 70);

-a procesului verbal de cercetare la fața locului din 28.12.2010 (f.d. 6) pe pereții odăii s-au depistat o mulțime de pete asemănătoare cu sîngele, iar studiul planșei fotografice, anexe a procesului - verbal de cercetare la fața locului dovedește că aceste pete au formă de picătură și sunt formate de jos în sus, ceea ce dovedește că puteau fi formate doar ca urmare a loviturilor aplicate în regiunea de jos a odăii;

Deasemenea recurentul a invocat că:

- instanța de apel nu a dat apreciere corectă procesului verbal menționat mai sus în coraport cu procesului – verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii (f.d. 61) anume referitor la masa la care face referire inculpatul, că partea vătămata la căderea s-a lovit

de acea masă. Versiunea dată de inculpat, era diferită după combaterea acesteia de către acuzare, inculpatul pînă la urmă nefiind sigur că victima s-a lovit cu capul sau cu coastele de acea masă, ultimul își schimba versiunile înaintate după fiecare proces de judecată, încercînd să combată fiecare argument al acuzării;

-instanța de fond și cea de apel la baza deciziei neîntemeiat a pus declarațiile martorului Grecu A. date în cadrul ședinței de judecată (f.d.35), fără a da o careva apreciere din punct de vedere al veridicității acestora în raport cu cele date în cadrul urmăririi penale la data de 20.01.2012 (f.d.43) și cu cele depuse la data de 28.12.2010 (f.d.18), unde se constată divergențe esențiale între acestea;

- instanțele eronat au ignorat declarațiile martorului Untu I. și Sandu E. prin care se confirmă că inculpatul l-a bătut pe partea vătămată și a lovit-o și pe Untu I. peste față;

Recurentul consideră, că instanțele de judecată urmau să atragă atenția și la explicația inițială depusă de către inculpatul Cîrlig Andrei (f.d. 14) în care dînsul recunoaște că i-a aplicat multiple lovituri lui Sandu A., iar cînd acesta a căzut jos, îl lovea cu piciorul unde nimerea;

11. Avocatul V. Cevdari în interesele inculpatului la fel a declarat recurs ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 iunie 2013 solicitînd menținerea sentinței Judecătoriei raionului Căușeni din 20 decembrie 2011 prin care procesul penal în privința lui Cîrlig A. în baza art. 149 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală - hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel. cînd aplicarea pedepsei a fost înlăturată de împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

Consideră că concluzia instanței de fond și de apel privind încadrarea juridică a acțiunilor lui Cîrlig Andrei în temeiul art. 149 alin.1 Cod penal este legală, obiectivă și întemeiată și de către apărare nu se contestă, în acelaș timp, concluzia instanței de apel fiind eronată și contrară prevederilor art. 109 Cod penal cît și art.81alin.(1) Cod de procedură coroborat cu art. 60 alin.(1) pct.(13) Cod de procedură penală în ceea ce privește împăcarea părților.

Potrivit prevederilor art.81 alin.(1) Cod de procedură penală succesul părții vătămate exercită drepturile și obligațiile părții vătămate decedate. Conform prevederilor art. 60 alin.(1) pct.) 13 Cod de procedură penală partea vătămată dispune de dreptul să se împăce cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege.

Infracțiunea pentru care a fost condamnat Cîrlig Andrei se clasifică conform articolului 16 alin.(2) Cod penal ca mai puțin gravă.

Astfel, ținînd cont de prevederile legale enunțate consideră că, succesul părții vătămate Sandu Elena dispune de drepturile și obligațiile prevăzute de art. 60 Cod de procedură penală, inclusiv și de dreptul de a se împăca cu inculpatul Cîrlig Andrei.

12. Judecînd recursurile ordinare, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului Cîrlig Andrei urmează a fi respins ca inadmisibil, iar a procurorului urmează a fi admis din următoarele considerente.

12.1. Referitor la recursul ordinar declarat de procuror.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe bază a probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere a probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.*

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Recurentul a criticat decizia recurată, invocând, temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală - *deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, din ce reiese că, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză evident se pronunță erorile de drept invocate de recurent, deaceia vene la următoarele concluzii:

Conform actului de învinuire înaintat de acuzatorul de stat, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal – *cauzarea vătămarilor i intenționate grave a integrității corporale, care au provocat decesul victimei*, însă instanța de fond a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod Penal, adică lipsirea de viață din imprudență, încadrarea instanței de fond fiind menținută și prin decizia instanței de apel contestate.

Instanța de apel în acest context a concluzionat că, „*reieșind din declarațiile martorilor oculari ai cazului, care nu comunică despre faptul, că anume Cîrlig A. i-a cauzat leziunile corporale date, iar actul de expertiză medico - legală nr. 13"D" din 18.01.2010 nu constată cu certitudine modalitatea de formare a leziunilor corporale descrise, consideră, că vinovăția lui Cîrlig Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal nu a fost dovedită, deoarece probe, ce ar confirma cu certitudine existența în acțiunile inculpatului a intenției de vătămare gravă a integrității corporale ale lui Sandu A. nu au fost prezentate*”.

Instanța de recurs consideră, că o astfel de abordare a problemei de drept în speță nu poate fi susținută pe motiv, că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut o poziție eronată a instanței de fond în ce privește tălmăcirea noțiunii „*lipsirea de viață din imprudență*”, acceptând niște concluzii eronate cu privire la conținutul declarațiilor inculpatului și a rapoartelor de expertiză efectuate.

În cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia reîncadrării juste de către instanța de fond a acțiunilor inculpatului de la art. 154 alin. (4) la art. 149 alin. (1) Cod penal, ea urmasă dezvoltă această concluzie expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul

învinuirii și puse la baza sentinței, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere prematură și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Astfel, în ceea ce privește aspectul de ilegalitate invocat de procuror, privind greșita încadrare a acțiunilor inculpatului, Colegiul constată că acesta este întemeiat din considerentele, că instanțele practic motivează recalificarea acțiunilor lui Cîrlig A. prin lipsa în acțiunile dînsului a intenției de a cauza leziuni corporale lui Sandu A., fapte care nu corespund circumstanțelor infracțiunii comise.

Instanța de apel, în soluția adoptată, făcînd referire numai la înscrisurile actului de expertiză medico - legală nr. 13"D" din 18.01.2010 prin care nu se constată cu certitudine modalitatea de formare a leziunilor corporale descrise, nu a argumentat această opinie, indicînd doar că nu și-a găsit confirmare prin probele administrate, ceea ce în opinia Colegiului este o concluzie prematură, neargumentată, formulată la general.

Astfel, conform raportului de expertiză medico - legală nr. 13"d" din 18.01.2010 (f.d. 70) și celui de examinare medico legală nr. 499 (f.d.11) la Sandu A. s-au depistat o multitudine de leziuni corporale după cum urmează: *trauma cutiei toracice cu fractura corpului stern și a vertebrelor 2-6 pe sînga și dreapta, contuzie a inimii cu hemoragie în peretelui de înainte de pericard și puncte mici de hemoragie în miocard, contuzia plămînilor cu hemoragie în pleura pulmonară, leziuni ce se califică ca grave, periculoase pentru viață și care au dus la decesul ultimului.*

Prin urmare, se constată că leziunile corporale sunt în legătură directă cu decesul lui Sandu A., iar analizînd multitudinea acestor leziuni corporale se exclude că acestea puteau fi formate doar de la 2 - 3 lovituri peste față și „la căderea peste acea măsuță” conform versiunii lui Cîrlig A., ceea ce pune la îndoială această poziție a sa, ca de alt fel și versiunea inculpatului precum că „... în timpul cerții pătimitul , fiind numai cu un picior, și aflîndu-se în pat, a căzut de pe pat cu fața în jos, s-a lovit de masa de lîngă pat, unde s-a spart vesela; ... de pe pat el a căzut cu spatele la mine și eu fiind enervat i-am aplicat două lovituri cu piciorul, probabil în regiunea mușchiului de la picior.....” (f.d.30, 62),

În acest context, Colegiul menționează, că de către instanța de apel nu s-a luat în considerație și nu s-a expus asupra raportului de expertiză medico - legală nr. 13-d din 03.03.2012 (f.d. 70) prin care s-a constatat că în regiune picioarelor lui Sandu A. nu s-au depistat careva leziuni, ca de alt fel și asupra raportului de expertiză medico-legală nr.215 „D” din 27.07.2010 (f.d.94-96).

De asemenea, Colegiul constată că instanța de apel a dispus condamnarea inculpatului pentru săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, apreciînd eronat și procesul - verbal de cercetare la fața locului din 28.12.2009 (f.d. 6), din care rezultă că *la domiciliul lui Sandu A. a fost depistat cadavrul acestuia, vizual cu moarte violentă, pe pereții odăii s-au depistat o mulțime de pete asemănătoare cu sîngele*, iar studiul planșei fotografice, anexe a procesului - verbal de cercetare la fața locului dovedește că aceste pete au formă de picătură și sunt formate de jos în sus, ceea ce dovedește că puteau fi formate doar ca urmare a loviturilor aplicate în regiunea de jos a odăii, prin urmare se combat cele expuse de inculpat că a aplicat doar 2-3 lovituri, precum și se combate versiunea inculpatului Cîrlig Andrei Alexei , precum că aceste pete brune, asemănătoarele cu sîngele au fost lăsate de către victima Sandu A. care s-a sprijinit cu mîna de perete, acestea fiind aplicate sub formă de stropi.

În acelaș context, Colegiul menționează că instanța de apel eronat a apreciat procesul verbal menționat mai sus în coraport cu procesul– verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii (f.d. 61), referitor la masa la care face referire inculpatul, că partea vătămata la căderea s-a lovit de acea masă, deoarece fiind audiați martorii Untu I., Grecu A.(f.d. 305, 306) aceștia au declarat că:

-martora Untu I. „.....în cameră ardea o candelă care era pe masă....., măsuța era lângă sobă, mai departe, era o masă micuță, scîndurile erau mici undeva de 40 -50 cm, măsuța era cam slăbuță....., am venit dimineața pe la vreo ora 8.00, era murdar, candela era stinsă și era pe masă, masa era întregă, la poliție tot așa am declarat...”;

-martorul Grecu A.: „...candela era pe măsuța lângă sobă....., Sandu A. avea undeva 75 kg....”;

Colegiul atrage atenția că inculpatul fiind audiat repetat în cadrul apelului a declarat că „... d-lui era pe pat, dar eu stăteam pe scaun, el a dorit să se țină de perete, dar a căzut jos pe niște cratițe....”, neinvocînd nimic despre masă.

Mai mult ca atît, instanța de fond și cea de apel referindu-se la declarațiile martorului Grecu A. date în cadrul ședinței de judecată (f.d.135), fără a da o careva apreciere din punct de vedere al veridicității acestora în raport cu cele date în cadrul urmăririi penale la data de 20.01.2012 (f.d.43) și cu cele depuse la data de 28.12.2010 (f.d.18), unde se constată divergențe esențiale între acestea, nu au înlăturat aceste divergențe, ca de alt fel au fost ignorate și explicațiile inculpatului Cîrlig A. din 28.12.2009 (f.d.14 veso), și declarațiile martorului Eni L. și Sandu E..

Reieșind din situația descrisă mai sus, Colegiul reiterează, că deși în cadrul examinării apelului instanța a audiat suplimentar inculpatul, martorii Eni L. , Grecu A., Untu L. așa și nu a înlăturat divergențele existente în propriile declarații, declarațiile lor raportate la declarațiile inculpatului și concluziile rapoartelor de expertiză.

Astfel, criticile formulate de recurent privind aprecierea unilaterală a probelor și a altor caracteristici ignorate de instanța de apel, sunt întemeiate în viziunea Colegiului lărgit.

Instanța de apel la delimitarea infracțiunii de omor, în special, de lipsire de viață din imprudență (art.149 CP al RM), de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul victimei (art.151 alin.(4) CP al RM) urma să ia în considerație că la lipsirea de viață din imprudență nu avem un act de violență, ci o conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă lipsirea de viață din imprudență, care se comite în mod frecvent prin inacțiune, atunci cînd făptuitorul omite să facă ceea ce este obligat potrivit legii, altor reglementări sau împrejurărilor, pentru a nu cauza moartea unei persoane.

Pentru a verifica temeinicia afirmațiilor făptuitorului că a lipsit de viață persoana din neglijență, că a acționat fără intenție, aceste afirmații trebuie confruntate cu datele ce caracterizează: acțiunea (inacțiunea) în momentul infracțiunii; ambianța în care a fost săvîrșită infracțiunea; relațiile făptuitorului cu victima; conduita făptuitorului după lipsirea victimei de viață etc.

Structural, infracțiunea de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul victimei (art.151 alin.(4) CP al RM), cuprinde vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății (urmările prejudiciabile primare), care, la rîndul

său, a implicat producerea unor urmări prejudiciabile și mai grave – decesul victimei (urmările prejudiciabile secundare) sau conform art. 19 CP al RM este o infracțiune cu două forme de vinovăție.

În cazul dat, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății. Mai mult, această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de vinovăția făptuitorului.

În planul laturii subiective, fapta prevăzută la art.151alin.(4) CP al RM se caracterizează prin intenție față de urmările prejudiciabile primare și prin imprudență față de urmările prejudiciabile secundare.

Din aceste perspective, raportat la speța dedusă judecării, Colegiul constată că instanța de apel urma să cerceteze minuțios cauza și să se expună amănunțit asupra fiecărui argument invocat în apel de către procuror, printre care aprecierea eronată a declarațiilor inculpatului cu privire la aplicarea loviturilor de către acesta victimei și aprecierea eronată a rapoartelor de expertiză menționate mai sus.

Or, în opinia Colegiului, după cum deja s-a menționat mai sus, deși au fost cercetate probele pe cauză, nu au fost înlăturate divergențele existente între declarațiile inculpatului, martorilor și concluziile experților, nu s-a regăsit răspuns la un șir de întrebări formulate în apelul acuzatorului și anume:

- dacă leziunile depistate la victimă, conform expertizelor efectuate, puteau fi produse în urma loviturii ultimului de masă, cratițe, podea etc. (*versiuni înaintate de către inculpat la diferite etape ale derulării procesului și nereflectate în actele de expertiză*);
- putea sau nu din descrierile făcute de martori apărea leziunile corporale respective la lovirea de masa descrisă amănunțit și ținând cont de complexitatea fizică a victimei fără a fi deteriorată masa și fără a fi schimbată poziția lucrurilor (candela de pe masă, lipsa pretensei vesele stricate etc.)
- în urma căror acțiuni din partea inculpatului și a victimei a apărut sângele de pe pereți anume la nivelul de jos al pereților și sub formă de stropi, dar nu pete sau ștersături specifice sprijinirii de perete, etc.
- ținând cont de concluziile raportului de expertiză medico-legală nr.13 „D” din 18.01.2010, la Sandu A. s-au depistat o multitudine de leziuni corporale după cum urmează: *trauma cutiei toracice cu fractura corpului stern și a vertebrelor 2-6 pe sînga și dreapta, contuzie a inimii cu hemoragie în peretelui de înaintea de pericard și puncte mici de hemoragie în miocard, contuzia plămînilor cu hemoragie în pleura pulmonară, leziuni ce se califică ca grave, periculoase pentru viață și care au dus la decesul ultimului. Aceste vătămări au fost cauzate cu acțiunea unui obiect bont contondent, sau în urma loviturii de acest obiect. În asemenea circumstanțe rămîne neclară apariția leziunilor și pe altă parte a corpului și anume fractura vertebrelor 2-6 pe sînga și dreapta.*

Astfel, modalitatea de motivare a soluției denotă, că instanța de apel nu a apreciat probele sus-menționate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, utilității, coroborării acestora, apreciind eronat o parte din probele prezentate de părți.

Procedînd în asemenea mod, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 alin.(3), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu eroarea de drept cuprinsă în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs, astfel, la caz reflectîndu-se și prevederile pct.12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, fiind aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, deoarece instanțele de judecată au făcut o altă încadrare juridică a faptelor comise de către Cîrlig Andrei,decît cea în baza căreia acesta au fost pus sub învinuire.

12.2. Cu referire la recursul declarat de avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului Cîrlig Andrei.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală - *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel,cîndaplicarea pedepsei a fost înlăturată de împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.*

După cum rezultă din recurs, autorul critică decizia atacată, în partea neaplicării art.109 CP, acesta fiind de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 149 alin.(1) Cod penal.

La acest capitol Colegiul, din considerentele expuse mai sus, ce rezultă din admiterea recursului procurorului, ajunge la concluzia de a respinge ca inadmisibil recursul declarat de avocat în numele inculpatului. Asupra argumentelor invocate de către avocat în recurs, urmează să se expună instanța de apel la rejudecarea cauzei, în raport cu încadrarea juridică acțiunilor inculpatului, stabilită de aceasta.

13. Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit consideră, că erorile comise la judecarea apelului în prezenta cauză penală nu pot fi reparate de către instanța de recurs în procedura respectivă, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual- penale la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Colegiul constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie urmează a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu alte probe la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții legale și corecte.

Reieșind din cele menționate, Colegiul consideră, că o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării apelului în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să cerceteze minuțios toate probele, inclusiv și cele invocate în apel, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, de alte prevederi ale legislației procesual - penale naționale, de prevederile art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și de jurisprudența CEDO privind aplicarea acestui articol.

Colegiul lărgit, deasemenea consideră, că în procesul rejudecării cauzei instanța urmează să țină cont de argumentele formulate în apel, în recurs și cele expuse în prezenta decizie, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Ținând cont de imposibilitatea formării unui nou complet de judecată în cadrul Curții de Apel Bender pentru soluționarea cauzei penale respective, ultima urmează a fi transmisă pentru rejudecare Curții de Apel Chișinău.

14. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), p.2 lit.”c” Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului Cîrlig Andrei.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 iunie 2013 în cauza penală privindu-l pe Cîrlig Andrei Alexei și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată pronunța la 22 aprilie 2014, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Liliana Catan

Nicolae Clima

Ion Vîlcov

Dumitru Mardari